

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Polemica

Burghaber, Adam

Fribvrgi Helvetiorvm, 1678

XLI. De Purgatorio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72462)

millimè se subdit, nec suæ electioni ac placito quidquam vult esse permillum. Hinc apud Religiosos cæcè (sive simpliciter) obediendo magna oritur delectatio; qui enim seipsum ita exuit, non manet vacuus, sed DEO & cœlestibus hujus delictijs plenus.

CONTROVERS. XL.

DE PURGATORIO.

B Ecclesia Militante progredimur ad Purgantem, quam constituunt Animæ illæ, quæ ex hac vita nullius quidem peccati mortalis conscientia: at venialis culpæ maculâ inquinatæ aut pænæ solvendæ debito gravatæ discesserunt; atque idcirco nec Beatitudine adhuc potiuntur: neque tamen etiam inferni supplicijs afficiuntur, sed adhuc à gloriâ cœlesti differuntur, dum sive per ignem, sive quamcunque aliam pænâ ab inquinamento illo purgantur, & in felicem illum Beatorum numerum admittunt æternâ Dei visione fruuntur. Est autem celebris hæc Controversia de Purgatorio propter modernos hæreticos, qui licet post Lutherum parentem suum in varias sectas sint divisi, omnes tamen in hoc conveniunt; ut Purgatorium tol-

PARS PRIOR.

DOCTRINÆ CATHOLICORUM.

I. *Doctrina prima.* Datur Purgatorium, hoc est, Locus, ubi Animæ, quæ in hac vita pœnas suorum peccatorum etiam remissorum non solverunt, aliquamdiu puniuntur. Ita omnes Catholici, & definitur in Trid. Sess. 6. can. 30. *Si quis post acceptam Justificationis gratiam cuilibet peccatori penitenti ita culpam remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, ut nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exsolvenda, vel in hoc saeculo vel in futuro in purgatorio, antequam ad regna cœlorum aditus pateat, Anathema sit.* Et quamvis hic Articulus fidei sub nomine Purgatorij in Sac. Scriptura non exprimitur, tamen adeo clarè indicatur, ut adhibito discursu rationis infallibiliter inde colligi possit. Probat igitur 1. ex ipsis Verbis Apostoli 1. ad Corinth. 3. v. 15. *si cuius opus arserit, detrimentum patietur, ipse autem salvus erit, sic tamen quasi per ignem.* Unde sic argumentamur: Si post hanc vitam datur ignis, in quo Justii puniuntur, antequam in cœlum admittantur, datur Purgatorium. Sed verum est Antecedens. Ergo & Consequens. Major per se patet. Nam hæc est definitio Purgatorij. Minor probatur ex citatis verbis Apostoli; loquitur enim de statu alterius vitæ, ut constat ex antecedentibus, ubi loquebatur de die Domini, in quo manifesta sunt opera hominum, quod accidet in judicio universali, vel particulari post hanc vitam futuro, & ait fore per ignem, per quem aliqui salvandi transire debent, non sine detrimento & afflictione. Adductum locum Sac. Scri-

pturæ pro Purgatorio accipiunt SS. Patres Ambrosius serm. 2. super Psal. 128. Hieronymus super 4. cap. Amos, & alibi. Greg. lib. 4. dial. c. 29. D. Augustinus in Psal. 37. fusè & clarè, atque alij apud Bellarm. L. 1. de Purg. c. 6. Ut autem vis hujus argumenti meliùs perspiciatur, totum locum Apostoli adduco, qui v. 10. sic se habet: *Ut sapiens architectus fundamentum posuit; alius autem superadificat; unusquisque autem quomodo superadificet, videat; si quis autem superadificat super fundamentum hoc aurum, argentum, lapides pretiosos, lignum, fenum, stipulam, unuscujusque opus manifestum erit. Dies enim Domini declarabit, quia in igne revelabitur, & unuscujusque opus, quale sit, ignis probabit, si cuius opus manserit, quod superadificavit, mercedem accipiet. Si cuius opus arserit, detrimentum patietur, ipse autem salvus erit, sic tamen quasi per ignem.*

II. Declarationem istorum verborum, & Architectonicæ allegoriæ ex statu rerum, qui tunc fuit Corinthi, dant Doctores in hunc modum. Cum S. Paulus post factum Corinthi Ecclesiæ ac Fidei Catholicæ fundamentum aliò discessisset, operi cepto perficendo alij successerunt; è quibus aliqui simplici sermone utiliter superstruxerunt; alij vanæ laudis cupidi politiore dictione non ita fructuose docuerunt; unde ortum dissidium inter Corinthios, & pro suo quisque affectu his vel illis adhæsit. Hoc resciscens Apostolus ad tollendum dissidium Epheso epistolam scripsit Corinthi diversâ Doctorem studia per similitudinem architecturæ declarans; nempe quod factò ab ipso fundamento illi superstruxerint materiam solidam auri, argenti &c. isti verò fragilem ligni, fœni &c. Christus autem in die judicij ambos sit exactè examinaturus; priores quidem ad remunerationem; posteriores verò ad temporalem ignis punitionem in purgatorio ob levem vanæ laudis culpam. Non dicant Adversarij, S. Paulum loqui de extremo judicio, adeoque locum istum non pertinere ad purgatorium. Nam ante Judicis adventum ignis aliquot diebus præcedet, & elementa ac cœlos exiret, teste S. Petro episc. 2. c. 3. v. 12. quo incendio multi etiam homines adhuc vivi consumuntur, & statim particulare judicium sustinebunt, ac in purgatorio puniuntur ante publicum judicis adventum. Hinc apparet, Apostolum nomen ignis variè accepisse 1. pro vero igne Christum Judicem antecedente juxta Davidis psal. 96. v. 3. prædictionem. 2. Metaphoricè pro exactissimo Judicis examine. 3. Speciem pro genere, hoc est, pro omni pœna & supplicio, atque ideo dixisse aliquos *salvandos quasi per ignem*, siquidem in purgatorio non solum cruciantur igne, sed varijs pœnis.

III. Probat 2. Purgatorium ex verbis Christi Matth. 5. v. 25. *Esto consentiens Adversario tuo cito, dum es in via cum eo, ne forte tradat te Adversarius Judicis, & Judex tradat te Ministri, & in carcerem mittaris. Amen dico tibi, non exies inde, donec reddas novissimum quadrantem;* quasi diceret: sicut homines prudentes, quando cum aliquo vicino habent contraversiam, student rem amicabili compositione transigere, ne in judicium inducantur, & ibi secundum rigorem juris procedatur, ita vos studete, lites cum proximo amicè componere, dum estis in hac via, ne ad Dei tribunal citati severissimè mulctemini, donec ad obulum satisfaciatis. Unde sic argumentamur. Si datur aliquis carcer post hanc vitam, in quo peccatores detinentur, donec

donec pro reatu pænæ ad unguem satisfaciatur, tunc datur purgatorium. Atqui verum est antecedens. Ergo &c. Major constat ex definitione Purgatorii, qui est locus pænalis, sed temporalis. Minor patet ex cit. verbis Christi. Hunc locum pro Purgatorio sumpserunt Origines Hom. 35. super Lucam. D. Cyprian. L. 4. Epist. 2. S. Ambr. super cap. 12. Lucæ: S. Hieron. super cap. 5. Matth. ubi ait: *Hoc est, quod dicit, non egredieris de carcere, dum etiam minuta peccata persolvās. Videri potest Bellarm. loco cit. & Tirin. ad prædictum textum, ubi ait, Turrianum & plures alios velle, tunc exhaustum fuisse à Christo totum Purgatorium.*

IV. Probat 3. ex verbis Christi Matth. 12. v. 32. *Qui dixerit contra Spiritum Sanctum, non remittetur ei, neque in hoc seculo, neque in futuro.* Unde sic argumentamur, si aliqua peccata in futuro seculo primum remittuntur, tunc datur Purgatorium, id est, locus pænæ post hanc vitam laudandæ. Sed verum est Antecedens. Ergo & consequens. Major probatur, quia remissio culparum post hanc vitam non est gratuita sine omni supplicio, cum nec in hac vita (ubi est tempus gratiæ) sic remitti soleant peccata, ut constat exemplo Moysis Num. 27. n. 13. & Davidis 2. Reg. 12. v. 13. quanto minus in altera vita, ubi est tempus Justitiæ, ubi redduntur unicuique secundum opera sua, & nihil condonatur. 2. ad Corinth. 5. v. 10. Ergo post hanc vitam debet esse aliquis locus, ubi puniuntur, quod vocatur Purgatorium. Minor probatur ex cit. verbis Christi, quibus indicat, aliqua peccata in futuro seculo remitti, alioquin nihil esset singulare in peccatis contra Spiritum Sanctum, si nullum omnino peccatum in futuro seculo remitteretur. Tunc autem mortalja non amplius remittuntur, sed tantum venialia per contritionem, quam animæ justæ in ipso puncto mortis eliciunt, remanente tamen reatu pænæ in purgatorio solvendæ; qui verò in statu peccati mortalis moriuntur, neque de venialibus dolent, neque eorum veniam unquam obtinent. Quapropter etiam venialia eorum in inferno perpetuo puniri existimat S. Thom. 1. 2. Q. 87. a. 7. ad 3. & plures cum eo ex isto fundamento; quod veniale tam diu puniri meretur, quamdiu existit. Sed veniale damnatorum perpetuo existit, quoad culpam. Ergo meretur perpetuo puniri. Sed Scorus Bellarm. Coninch. Ariaga & alij plures Theologi mitius, ac probabilius censent, etiam in inferno pænæ venialium finiri, tamen culpa remaneat. Nam involuntaria permanentia peccati, quod amplius deleri nequit, non meretur permanentem pænā. Adhæc damnatorum nova peccata, quæ perpetuo committunt Deum blasphemando, juxta communem Theologorum sententiam nullo supplicio mulstantur. Cur ergo sola complacencia in pristino peccato continud puniatur? In hunc sensum prædicta verba Christi intelligunt S. August. L. 21. de Civit. c. 24. *ajens non veraciter diceretur, quod eis non remittatur neque in hoc seculo, neque in futuro, nisi essent quibus remitteretur in futuro.* S. Gregor. M. L. 4. Dial. c. 39. venerabilis Beda super c. 3. S. Bernard. Serm. 66. super Cant. &c.

V. Probat 4. ex secundo Lib Machab. ubi Judas Machabæus in conspectu cum hoste aliquam cladem passus toti exercitui contributionem indixit Hierosolymam mittendam, ut pro animabus intersectorum sacrificia offerrentur,

quod his verbis narratur c. 12. v. 43. *Et facta collatione duodecim millia trachmas argenti misit Hierosolymam offerri pro peccatis mortuorum Sacrificium, bene & religiose de resurrectione cogitans (nisi enim eos qui ceciderant resurrecturos speraret, superfluum videretur, & vanum orare pro mortuis) & quia considerabat, quod hi, qui cum pietate dormitionem acceperant, optatam haberent repositam gratiam. Sancta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis orare, ut à peccatis solvantur. Unde sic argumentamur. Si bonum est pro mortuis orare, ut à peccatis solvantur, tum datur purgatorium; sed verum est Antecedens; Ergo & Consequens. Minor constat ex cit. verbis Sac. Scripturæ. Major probatur, quia si omnes animæ defunctorum essent in Cælo, vel in Inferno, tum vanum esset pro illis orare; quia Beati non habent peccata; à quibus solvantur; damnari verò non possunt amplius liberari. Ergo datur tertius locus medius inter cælum & infernum, ubi rei pro suis peccatis aliquantum torquentur, quod est ipsum Purgatorium. Hoc argumentum, quia valde torquet hæreticos, ideo omnibus modis laborant, ut liberos Machabæorum è canone Scripturæ expungant, quorum argumenta supra Cont. 4. J. 45. dissolvimus. Nunc demus hos Machabæorum libros, non esse Canonicos, saltem ea ipsi fides adhibenda est, quæ Livio, Plinio, Plutarcho, & alijs historicis fide dignis adhibetur. Unde clarum erit, ante 1700. annos apud supremos Hebræorum & totum populum Judaicum pro re certissima fuisse creditum; *Sanctæ & salubriter pro defunctis orari.**

VI. Prob. 5. Autoritate S. S. Apostolorum, qui semper in Missa soliti sunt pro defunctis orare, ut constat ex antiquissimis Liturgijs, seu Missalibus S. Petri, S. Jacobi, S. Matthæi, S. Marci, quæ adhuc extant. Accedunt Conciliorum & Patrum testimonia, quæ late adducit Bellarm. de Purgatorio L. 1. c. 5. & 6. Sufficiat nobis S. Augustinus, qui in L. de cura pro mortuis c. 1. sic scribit: *In Machabæorum Libris legimus, oblatum pro mortuis Sacrificium, sed etsi nunquam legeretur in veteribus Scripturis, non parva tamen universa Ecclesia, quæ in hac consuetudine viget, est Autoritas, ubi in precibus Sacerdotis, quæ Domino Deo ad ejus Altare funduntur, locum etiam suum habet commendatio mortuorum.* Et cap. 4. ibidem: *non sunt præmittendæ supplicationes pro Spiritibus mortuorum, quæ faciendæ pro omnibus in Christiana & Catholica Societate defunctis suscepit Ecclesia.*

VII. Probat 6. ultimo tot Apparitionibus Animarum suffragia postulantium; & ijs impetratis pro sua liberatione gratias agentium, ut multi digni fide Scriptores testantur, quos omnes mendacij arguere magnæ temeritatis & impudentiæ fuerit. Placet ex omnibus unam afferre. Narratur in veteribus Annalibus à Pitæo editis apud Baron. Anno Christi 874. Ludovicum I. Imperatorem post triginta annos ab obitu apparuisse Filio suo Ludovico II. eumque sic latino sermone affatum fuisse: *Adjuro te per Dominum nostrum Jesum Christum, ut me eripias ab his tormentis, in quibus detineor, ut tandem aliquando habere possim vitam æternam.* Mox Filium ad cuncta Regni sui Monasteria epistolæ destinasse, obnixè rogando, ut pro anima Patris sui S. S. Sacrificijs ac precibus suis apud Deum intervenirent. De his apparitionibus dicunt hæretici, non esse Animas hominum, sed dæmones illudentes. Non negaverim, diabolus subinde assumptâ specie animarum hominibus

imponere, ut testantur Chrysof. hom. 2. de Lazaro. Et S. August. l. de cura pro mortuis c. 13. Et Lib. de Anima & Spiritu dubitat, utrum ipsæ animæ, an Angeli eorum loco appareant. Attamen apparitio dæmonis non præsumenda, nisi effectus id suadeat. Credibilius est, SS. Angelos pro animabus in purgatorio subinde apparere; constat enim ex historijs, aliquos apparuisse loco Sanctorum, v. g. in Specie S. Antonij, ut tradit Nigronus Tract. de otio. remed. 3. Et loco S. Marcelli Martyris, ut refert Baron. Tom. 9. Anno 828. Ipsius quoque DEI personam Angelos in veteri Testamento quasi in Comœdia representasse, ex S. Literis constat. Nam Exod. 20. v. 1. dicitur: *Deus locutus per Angelos decalogum tradidisse*, & tamen illam locutionem Angelis adscribit Paulus ad Gal. 3. v. 19. ajens: *Lex ordinata per Angelos in manu Mediatoris*, id est, sequestri inter Deum & hominem scilicet Moyfis. Quid ergo mirum, si quandoque loco animarum Purgatorij Angeli eorum appareant, & illis suffragia procurant; eorum dicendo, se esse illas animas, non mentiuntur, sicuti Actores in Comœdijs aliorum personam representantes, mentiri à nemine censentur, si dicant se hos, illos, vel alios esse.

VIII. *Doctrina secunda.* Quamvis locus Purgatorij sit subterraneus inter Limbum & Infernum medius, igne plenus, tamen non omnes animæ ibi purgantur, sed quædam singulari Dei ordinatione supra terram variè in varijs locis puniuntur, sicuti constat ex multis historijs; DEUS enim habet varios modos puniendi & purgandi amicos suos. S. Gregorius l. 4. Dialog. c. 5. refert, cujusdam defuncti animam pro sua pœna in balneo lavantibus infervire debuisse. Sanctus Conradus Episcopus Constantiensis, & S. Udalricus Episcopus Augustanus cum aliquando inambularent animi levandi causâ, & cadentes ex alto Rheni aquas arbitrantur, geminas ibi animas volucrem inductas torqueri cognoverunt, pro quibus simul ac ad aram fecerunt, ad cælum visæ sunt evolare. In vita S. Conradi. Fast. Mar. die 26. Nov. Henriquez in fasciculo Ord. Cister. l. 2. dist. 7. c. 1. testatur, cuidam Monacho Cisteriensi revelatas varias pœnas purgantium Animarum, quarum aliqua semper discurrebant per mundum, alia in rectorum stitidicijs stabant, omnium tempestatum injurijs expositæ. Imò quædam nullo sensibili dolore, sed solâ beatitudinis dilatione afficiuntur, quod vocatur Purgatorium desiderij, ut affirmat Abbas Bloisus in suo Monili Spirituali c. 12. fol. 495.

IX. *Doctrina tertia.* DEUS precibus & alijs pijs operibus viventium exoratus pœnas Purgatorij condonat, vel saltem mitigat, aut abbreviat. Ita de fide tenent omnes Catholici ex Concilio Trid. Sess. 25. decreto 1. ubi definit, *Purgatorium esse, animasque ibi detentâs Fidelium suffragijs potissimum acceptabili Altaris Sacrificio juvari*; quod paulo ante ex Lib. Machab. probavit. Merito autem Concilium Sacrificio Missæ defert primas, quia nihil illo efficacius est ad animas juvandas propter Passionem Christi, quæ ibidem representatur & applicatur. Nec solum viventium preces & suffragia illis profunt, sed etiam Beatorum in Cœlis, præsertim B. Virginis, quæ singulari privilegio à Deo donata est, ut in suis Festis possit aliquot animas à Purgatorio liberare, ut sibi Romæ per visum fuisse ostensum, testatur Card. Damiani

Tom. 3. opusc. 34. quod etiam diebus sabbatinis cultui B. Virginis peculiariter destinatis fieri putat Emanuel Rodriguez. in Bullario & alibi. Iustifiquoque rectâ in Cælum euntes prius ad Purgatorium descendere, & inde animas aliquot ad Cælum secum educere, exemplo Fr. Egidij Franciscani tradit Surius in ejus vita. An eadem Animæ in purgatorij invocari à nobis possint, non convenit inter Theologos. Negat S. Thomas 2. 2. q. 83. art. 4. ad 3. Affirmat Medina de Oratione. q. 4. & favet exemplum S. Catharinæ Bononiensis. Videatur Tanner Tom. 4. D. 5. Q. 1. n. 89.

PARS POSTERIOR.

ERRORES HÆRETICORUM.

X. *Error primus.* Non datur Purgatorium. Ita Lutherani apud Menonem Hanneken in Iren. à fol. 385. Gerhard. l. 2. Part. 2. fol. 422. Item Calviniani apud Amef. Tom. 2. l. 5. fol. 18. & Molinaem in Neopap. à fol. 612. pertinacissime negantes, & petulantissime irridentes Purgatorium tanquam figmentum, ut ajunt, avarorum Sacerdotum ex Funeralibus Missis lucrum captantium. Probat his potissimum argumentis. *Primum.* Si post hanc vitam duo sint tantum loca animabus parata, nimirum Cælum & Infernum, tum non datur Purgatorium. Sed verum est Antecedens. Ergo &c. Major est per se clara. Nempe Purgatorium est tertius locus animarum, Minor probatur ex S. Literis, Ecclesiasta 11. v. 3. *Si ceciderit lignum ad Austrum, aut ad Aquilonem, in quocunque loco ceciderit, ibi erit.* Ubi per Austrum & Aquilonem intelliguntur Cœli & Inferi, atque immobilis status defunctorum indicatur. Matth. 3. v. 12. ait Ioannes Baptist: *congregabit triticum suum in horreum, paleas autem comburet igni inextinguibili.* En tantum duo loci, horreum & ignis, ad Cælum & Infernum; ad priorum spectat triticum, hoc est, Justi ad posteriorem paleæ, id est, peccatores; quod adhuc clarius dicitur Matth. 25. v. 46. *ibunt ibi in supplicium æternum, Justi autem in vitam æternam*, & Marci 16. v. 16. *qui credit in eum, non judicatur, qui autem non credit, jam judicatus est.* Ubi duo tantum genera hominum ponuntur fidelium & infidelium, priori promittitur salus sine omni judicio & pœna, posterioribus damnatio.

XI. *Secundum.* Si Justii statim post mortem ingrediuntur cælum, tunc non datur Purgatorium, ubi aliquamdiu detineantur. Sed verum est Antecedens. Ergo & Consequens. Major per se patet. Minor probatur ex Script. Psal. 126. v. 3. *Cum dederit dilectus suis Somnum, ecce hæreditas Domini*; ubi per somnum mors, per hæreditatem cælestis beatitudo intelligitur, particula verò admirativa ecce continuam præsentiam indicat. Lucae 23. v. 43. Christus Latroni pœnitenti ait: *hodie mecum eris in Paradiso.* Ergo non ivit ad Purgatorium, licet illud vel maxime promeritus fuisset; quippe pro maximis sceleribus tam brevem & exiguam pœnitentiam agens. Joan. 5. v. 24. *Amen amen dico vobis, quia qui verbum meum audit, & credit ei, qui misit me, habet vitam æternam, & in judicium non venit, sed transit à morte in vitam.* Ergo non hæret in Purgatorio; alioquin transiret à morte in Purgatorium

rium, non in vitam. Apoc. 14. v. 13. *Beati qui in Domino moriuntur, amodo dicit Spiritus, ut requiescant à laboribus suis.* Sed qui in gratia Dei moriuntur, moriuntur in Domino, quibus amodo, id est, statim à morte promittitur requies ab omni labore & molestia, quæ requie non gaudent animæ in Purgatorio, quibus identidem precamur requiem.

XII. *Tertium.* Si DEUS pœnitentibus integrè & perfectè remittit peccata, tunc non restat ulla pœna Purgatorij adhuc luenda. Sed illud verum est. Ergo &c. Major patet. Nam si à reo pœna exigatur, non est ei plena remissio data peccatorum. Minor probatur ex Script. Ezech. 18. v. 22. *omnium iniquitatum ejus, quas operatus est, non recordabor; ac si nunquam factæ fuissent.* Confirmatur exemplo Dei, de quo Christus Matth. 5. v. 44. ait, *diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos, & orate pro persequentibus & calumniantibus vos, ut sicut filij Patris vestri, qui in cælis est, qui solem suum oriari facit super bonos & malos, & pluit super justos & injustos. Estote ergo perfecti, sicut Pater vester in cælo perfectus est;* unde sic argumentatur: Si Deus à nobis exigit plenam condonationem injuriæ à proximo acceptæ, ut nihil penitus vindictæ ab ipso exigamus, sed pro maleficio beneficium reddamus tunc etiam Deus, qui se pro exemplo hujus misericordiæ proponit, plenam delictorum veniam largiatur, nec quicquam pœnæ amplius exigit. Sed iterum verum est Antecedens. Ergo & Consequens.

XIII. *Quartum* argumentum. Si post obtentam veniam culparum adhuc solvenda esset pœna in Purgatorio, tum Christus non plenè satisfecisset pro peccatis nostris. Consequens est blasphemum. Ergo &c. Minor per se patet, quia Christi satisfactio fuit infinita superans omnem culpam, etsi adhuc plures essent homines, & plura peccata. Sequela Majoris probatur exemplo humano. Nam si creditor ulteriorem satisfactionem exigit, non est ei plenè satisfactum &c.

XIV. Errorem hunc Lutherus post Apostasiam suam non statim evomere fuit ausus, sed verbo & Scripto Purgatorium admisit; postea tamen, ut cætera sua absurda dogmata dulcoraret, Purgatorij etiam proscripsit, vel e hoc execrandus, quia omni tempore pro hæreticis fuerunt habiti ab Ecclesia, qui orationem pro defunctis & pœnas temporaneas futuri sæculi, adeoque Purgatorij negarent. Præter ea, quæ priori parte jam attulimus, hoc unum ineluctabile argumentum Adversarij opponimus. Nullus immundus & coïnquinatus potest ingredi Regnū Cælorum. Apoc. 21. v. 27. Omnes Lutherani & Calvinistæ, quamdiu hic vivunt, sunt immundi & coïnquinati, & omnia eorum opera sunt sordes, iniquitas apud Deum. Ergo non intrabunt in Cælum, nisi prius purgentur. Atqui non purgantur in hac vita, uti ipsimet fatentur, quia manent semperr peccato originali & cæteris flagitijs contaminati. Ergo in altera vita. Ergo vel datur Purgatorium in altera vita: aut si non datur, omnes Lutherani & Calvinistæ inferno damnantur æternum. Ecce, cum Purgatorij negant Sectarij, idque vitare tentant, inferno se se æternum mancipant, ejusque infelices fore incolas demonstrant. Argumenta non majorem contra veritatem Catholicam vim habent, quam stramen & stipulæ contra ignem. Itaque

XV. Respondetur 1. ad primum argumentum, distinguendo; post hanc vitam duo tantum sunt

loca ultima & perpetuè duratura, concedimus: intermedia & temporanea, negamus. In hunc modum sæpe intelligendi sunt textus Sac. Scripturæ & Patrum; quia agunt de extremo judicio, ubi cessat purgatorium. Speciatim verò quadam loca considerando. Textus Ecclesiastæ, quò maxime triumphant Adversarij, nihil prorsus ad rem facit, quia non loquitur de statu animæ post mortem. Sed de statu corporis morte prosternendi, quasi arboris, quod suâ virtute non potest reurgere, nisi Deus erigat. Si autem velimus ad animam applicare, nomen Austris vel Aquilonis non fumendum pro certo loco, sed pro statu gratiæ vel peccati; Nam in quo statu aliquis decesserit, in eo semper manebit; si in peccato originali, nunquam emerget: si in statu gratiæ nunquam excidet, sed etiam in purgatorio illum retinebit. Locus D. Matthæi potius favet Purgatorio; loquitur enim de tritico à paleis separato, & in Cœli hortum inferendo; si autem mixtum sit paleis, prius ventilatur, & purgatur, sicuti ait Joannes Baptista Matth. 3. v. 12. *cujus ventilabrum in manu suâ, & permundabit aream suam.* Christus apud Joannem dicens, *credentes non judicari*, id est, non condemnari, loquitur de credentibus fide vivâ & ad normam fidei instituentibus vitam. Nam alioquin fideles à judicio non eximi, constat ex Matth. 25. v. 32. *congregabuntur ante eum omnes gentes.* Videantur Cornelius à Lapide, Tirinus, & alij in cit. loc.

XVI. Dicit Amef. fol. 105. Christum Matth. 25. duos solum fecisse hominum ordines, distinguendo oves ab hædis in hac vita, & postea in æternum, idèoque allatis scripturæ locos male explicari, & non dari tertium statum; certè Christus in illa hominum separatione hunc non omittitur fuisse Resp. alibi satis clarè Christum indicasse suum sensum de peccatis remittendis in alterâ vita, ut patet ex priori parte. Matth. autem 25. tantum tradere nobis voluisse doctrinam de duobus ordinibus hominum pro tōta æternitate, ut satis patet ex clausula: *ibunt ergo illi in vitam æternam: hi in ignem seu combustionem æternam.* Urget quando Deus in extremo judicio facturus est prædictam separationem, utique invenientur homines cum solo peccato veniali & restante aliqua pœna, pro quibus tamen non asseritur tertius status. Ad hanc Instantiam jam responsum supra §. II. in fine. Ad dimus, posse Deum variè providere, & rem ita disponere, ut vel nulli tales sint, qui purgatorio ulteriore indigeant, vel brevissimo tempore intensio cruciatûs extensioni longioris temporis respondeat.

XVII. Respond. 2. ad secundum argumentum, negando Minorem, quod omnes animæ Justæ statim à morte Cælum ingrediantur. Nam promissiones vitæ æternæ illis factæ sunt cum tacita ista condicione, si sufficienter mundatæ ac purgatæ fuerint, vel propriâ pœnitentiâ vel pœnis purgatorij; quia *nihil coïnquinatum introibit & admittetur in Cælum* Apocal. cit. Loca Sac. Scripturæ in contrarium allata nihil efficiunt. David Psal. 126. nomine hæreditatis non intelligit cœlestem Beatitudinem, sed filiorum & hæredum; sic enim loquitur: *Ecce hæreditas Domini, filij merces fructus ventris,* quasi diceret, justi non moriuntur steriles, sed relinquent filios hæredes, qui stemma propagent, uti ex communi sensu P.P. locum hunc interpretatur Tirinus. Illud ad bono latrone privilegium singu-

singularissimum minimè in exemplum trahi debet. Addo, eundem à S. Cypriano & Augustino vocari Martyrem, ut ejus poenitentia tam levis non fuerit. Joannis 5. nomine Judicij non intelligitur examen judiciale & temporalis punitio; sed æterna damnatio, à qua immunes erunt fideles vivâ fide credentes, & fidem suam operibus testantes. Interim aliquas pœnas subinde sustinere debent; nam illa particula à morte non significat statim à morte, sed post mortem sive mediatè sive immediatè juxta phrasin hebraicam. In Apocal. similiter particula amodo non respicit mortem, sed finem mundi, de quo ibi agitur; simile exemplum habemus Matth. 26. v. 64. in passione, ubi Christus de extremo judicio ait: *amodo videbitis Filium hominis sedentem à dextris virtutis Dei & venientem in nubibus caeli*, quod tamen non statim sed post multa sæcula fiet. Ergo vox amodo non significat statim, sed posthac suo tempore. Videatur cit. Author.

XVIII. Dicit Amef. fol. 189. animas in Purgatorio non posse à peccato veniali purgari; etenim qui non potest incidere in culpam, non potest de eadem liberari. Sed animæ separatæ fidelium non possunt incidere in ullam culpam. Ergo. Resp. Negando Antecedens, & distinguo Majorem, concedendo eam de mortalibus; negando verò de venialibus; etenim ab his potest anima separata per actum dilectionis, seu contritionis liberari quoad culpam: quoad pœnam verò satisfacti. Ita tradit S. Thom. in 4. dist. 21. Q. 1. art. 2. & hoc ipsum nos supra §. 3. insinuavimus; Nam acceptatio illa pœnæ à DEO inflictæ potest dici & dilectio Dei, & contritio seu virtualis quædam poenitentia, & licet non sit propriè meritoria, quia non meretur gloriæ vel gratiæ augmentum, tamen est remissoria peccati.

XIX. Respond. 3. ad tertium argumentum. Negando Minorem, quod Deus semper totaliter remittat culpam & pœnam, ut constat evidentibus exemplis Moysis, & Davidis, quibus post remissam culpam nihilominus temporalem aliquam pœnam imposuit. Quare promissio illa apud Ezechielem facta: *iniquitatem ejus non recordabor*, conditionatè intelligendâ est, si debitam poenitentiam egerit, sicut præcessit v. 21. *Si impius egerit poenitentiam, & custodierit omnia præcepta mea & fecerit judicium & justitiam &c.* Ad confirmationem negamus quoque Minorem; siquidem Deus à nobis non exigit dilectionem inimici omnimodam & sub quovis respectu etiam peccatoris, sed solum, quâ Dei creatura est, & ad æternam beatitudinem ordinatus; perinde ut ipsemet Deus non amat peccatores, ut tales, *cum odio sint Deo impius & impietas ejus* Sap. 4. v. 9. Quapropter cum dicto odij moderamine ab illis, qui nos læserunt, aliquam restitutionem & satisfactionem requirere possumus; alioquin omnes processus judiciales de injurijs tolli deberent. Dicit Amefius fol. 189. in Purgatorio non est meritum. Ergo nec satisfactio. Negatur Consequentia; quia etfi in aliquibus conveniant satisfactio & meritum, differunt tamen, quod ad hoc requiratur status viæ, & libertas: non verò ad illam. Aut ne lis sit de nomine; dicamus, animas in Purgatorio satisfacti, seu satisfationem exhibere posse, ut loquuntur aliqui Theologi, quos supra §. 4. secuti sumus.

XX. Respond. 4. ad quartum argumentum, duplicem esse satisfactionem pro peccatis, unam in actu 1. alteram in actu 2. In actu 1. satisfacere pro altero significat sufficiens pretium solutionis subministrare, si debitor uti velit, sicuti alicubi homines pij conferunt magnam summam pecuniæ, quam vocant montem pietatis, ut pauperes obarati possint inde accipere auxilium pro solvendis debitis, si velint debito modo uti. In actu 2. satisfacere pro altero significat pecuniam ipsam creditori loco debitoris numerare, ut nihil amplius exigere valeat. Jam Christus pro nostris peccatis abundantissimè satisfecit in actu primo, quia tantum meritori thesaurū nobis reliquit, ut, si velimus uti per mediā nobis præscripta, possimus delere omnem culpam & pœnam: non autem satisfecit in actu secundo, quia adhuc multum damnatur, sed oportet adhibere mediā, & Christi merita nobis applicare per poenitentiam & Sacramenta &c. Inflat iterum Amefius fol. 187. Si nos satisfaciamus pro peccatis nostris, tum dividimus cum Christo honorem, ita ut ipse non sit solus Redemptor noster, sed nos etiam aliqua ex parte. Hoc autem nefas & incuriosum est Christo perfecto & unico Redemptori nostro. Resp. negando sequelam. Nam tota virtus operum & Satisfactionis nostræ est à Christi sanguine dependens, & id ipsum, quod nos cooperamur, spiritus illius in nobis operatur, sicuti etiam nihil detrahitur Deo, quod causæ secundæ Deo cooperentur; imò potius additur ad gloriam ipsius. Cæterum Amefio, Molinæo & cæteris Sectarijs explicandum relinquo, quomodo D. Paulus ad Coloss. 1. v. 24. rectè dixerit: *Adimpleo eas, quæ desunt passionum Christi*; si enim applicatio meritorum Christi, ut ait ipse, nihil est ad rem, & Redemptio ejusdem nullam coöperationem requirit, & admittit, quomodo Apostolus allere audet, aliquid passionibus Christi deesse, & hoc se implere? quomodo non injuriam facit per hoc Christo perfecto & unico Redemptori? imò quomodo ipsumet heretice injuriam non faciant Christo unico & perfecto Mediatori, dum ejus merita per actus fidei sibi applicant? Textus Sac. Scripturæ, quos Molinæus fol. 623. pro se adducit, intelligendi sunt juxta datam doctrinam nostram, quam confirmat Apostolus Roman. 8. v. 17. ajens: *heredes quidem DEI, cohæredes autem Christi, si tamen compatimur, ut conglorificemur.* Ubi clarè apparet, ad consecutionem Beatitudinis etiam aliquid à nobis & ex parte nostra requiri, etiam si Christus abundè pro nobis satisfecerit. Ut alibi pluribus docetur.

XXI. Error secundus. Purgatorium dari, necesse, nec fuisse unquam articulum fidei. Ita Calvinus L. 3. Instit. c. 5. §. 10. Petrus Martyr in Comment. t. 3. 1. ad Corinth. Gerhardus Loco supra cit. asserens fol. 429. *Purgatorium desitui Ecclesiæ primitive suffragio.* & fol. 433. *Purgatorio in Ecclesiâ multis fuisse omni tempore contradicium.* Molinæus fol. 623. cit. ubi ait, *ab anno Christi 595. Purgatorium initium sumpsisse.* & alij Sectarij. Probant 1. Quia ex Sac. Scriptura ostendi non potest Purgatorium. Nam ipsi etiam Pontificij allata Scripturæ loca aliter explicarunt. Et Cottonus ex ipso cacodæmone suscitari non dubitavit; ex quo totius novi Testamenti loco Purgatorium commodissimè fulciri posset, 2. Quia Græci Purgatorium non credi-

crediderunt. Unde Thomas opusculo contra errores Græcorum hoc nomine eos perstringit, quod non credant Purgatorium, 3. quia S. S. P. P. Purgatorium pro re incerta habuerunt, ut affirmat Calvinus loco cit. 4. Quia ipsimet Pontificij faterentur, Purgatorium esse dogma Ethnicum, Judaicum, & Turcicum. 5. denique quia Ecclesia in Missa Pontificia orat, ne fidelium defunctorum animas absorbeat tartarus, id est, ut liberentur à sententia damnationis in extremo iudicio ferenda, non autem à Purgatorio. Ergo hujus non habet Ecclesia certam fidem.

XXII. Errori huic adversatur, quod pro hæreticis semper sint in Ecclesia Catholica habiti, qui Purgatorium negaverunt. Imò Aërius jam ante 1200. annos inter hæreticos fuit numeratus, quod suffragia mortuorum negarit, ut videre est apud Epiphani. hæres. 75. & August. in lib. de hæres. cap. 53. Hæreticus autem non est, qui negat id, quod de fide aut articulo fidei non est. Ipse etiam Lutherus in Disp. Lysiacæ eidem errori contradicit: Ego, inquit, credo fortiter; imò ausim dicere, scio Purgatorium esse: facile persuadeor, in Scriptura de eo fieri mentionem: nolo mihi fieri suspensionem, quasi feceram hæreticus, aut Bohemus. Ego nihil de Purgatorio novi, nisi animas ibi pati, nostris operibus & orationibus iuvandas. Ecce Lutherus credit fortiter tanquam articulum fidei, dari Purgatorium; fatetur hoc contineri in Sac. Scriptura, admittit bona opera, & hæc atque orationibus animas in Purgatorio iuvari, ac demum censet, hæreticos esse, qui negant, vel Purgatorium dari, vel animas in eo operibus & orationibus iuvari, vel hujus extare articulum fidei; quidquid aliter alibi senserit turpis Apostata & Proteus. Ad hæc omne id est de fide, seu articulo fidei, quod à Deo est revelatum mediata vel immediate, revelatione scripta vel tradita. Atqui dari Purgatorium omnibus hæc quatuor modis revelatum est, ut patet ex doctrina prima prioris partis. Rationes in oppositum adductæ haud difficulter solvuntur.

XXIII. Respond. ad 1. Negando, ex Sac. Scriptura Purgatorium probari non posse. Adduximus in priori parte aliquot hujus testimonia, & viginti allegat Card. Bellarminus L. 1. à cap. 2. quæ si legere potuissent Joannes Fischerus, vulgò Rossensis dictus, Christi in Anglia Martyr. Item Petrus à Soto, Alphonsus à Castro, Navarrus: & nonnulli, quos citat Gerhardus, non desiderassent Scripturæ loca pro Purgatorio. Alij Auctores Pontificij solum volunt, ex Script. solâ absque declaratione Ecclesiæ, vel absque deductione ex alio claro Scripturæ loco aut traditione evidenter demonstrari non posse Purgatorium, quod etiam fatetur cum Bellarm. L. 1. c. 11. nihilque efficaciam probationis demit; sicuti nec illud, quod aliqui Pontifices nonnulla loca pro Purgatorio adducta in alium sensum explicaverint; quia per hanc explicationem non negant alteram toti Ecclesiæ communem. Quod Gerhardus de Cottono assert, quod diabolum consuluerit, è quo loco Scripturæ Purgatorium evidenter probaretur, est vna è familiaribus calumnijs hæreticorum contra Jesuitas, ut vel sic simplicibus illudant, & à veritate amplectenda illos avertant. Quod si forsitan Cottonus, ut erat vir ingentis Zeli, aliquando energumenum exorcizans diabolum adiurasset, cõgissetque, ut ediceret, qui in S. S. Literis efficacissimus locus foret pro Purgatorio af-

ferendo, aliter loqui debebat Gerhardus, & non tam immodeste effutire, Cottonum Jesuitam ex diabolo quæsisisse. &c. Nam verba hæc ita crude prolata videntur innuere commercium aliquod cum dæmone, quale Zwinglium & Lutherum habuisse orbi notum est, & ipsimet non dissententur. de Cottono autem viro religiosissimo simile quid nec suspicari unquam licuit.

XXIV. Ad 2. Græcos P. P. Originem, Basilium M. Gregorium Nazian. Ephrem, Gregorium Nisænum, Eusebium Emisenum, Theodoretum & reliquos quatuor & quinque primis sæculis Purgatorium credidisse, ut ostendunt clarissima eorum testimonia, quæ allegant Bellarm. L. 1. de Purgatorio c. 6. & Vetweis. in Speculo Ecclesiæ fol. 323. Posterioribus autem sæculis, etsi aliqui Græci negarint animas igne cruciari, semper tamen concessere, quod opus habeant precibus vivorum, ut inde liberentur, uti constat. Nam Græci Patriarchæ & Episcopi in Concilio Florentino congregati Sess. vltima. ad interrogationem, quid de purgatorio igne sentirent, responderunt primò quidem & privatim his verbis. *proferimus ex nobis, iustorum animas perfectam laureolam in Cælo jam consecutas esse, ac impiorum perpetuas penas lucrere, medias vero in Purgatorio esse, quod quidem sive ignis, sive obscuritas, sive turbo, sive id genus aliud sit, nihil referre.* Verùm postea ex consensu communi in Litteris unionis Græci ac Latini sic unanimiter concordarunt & definierunt: *si verè penitentes in charitate discesserint, antequam dignis penitentia fructibus de commissis & oneris satisfecerint, eorum animas penas purgatorij post mortem pati. & ut à penis hujusmodi releventur, prodesse eis vivorum suffragia &c.* In eundem sensum posteriores Græci anno 1560. in Respons. ad Cardinaleñ Guisium se declararunt. Item Gabriel Alexandrinus Patriarcha in epist. ad Clementem VIII. anno 1595. similiter Ruthenorum Legatus anno 1595. in fidei suæ professione sic ait. *constanter teneo, Purgatorium esse animarum, ibi detentis fidelium suffragijs iuvari.*

XXV. Ex his aperte constat, à Sectarijs falso asserti 1. Græcos unquam Purgatorium absolute negasse, cum tantum aliqui negarint ignem Purgatorii, 2. in Concilio Ferrariensi & Florentino, inter Græcos non convenisse de Purgatorio, 3. contra Græcorum consensum Decreto Unionis Purgatorium fuisse insertum, quæ sanè est decimana & horrenda calumnia toti Occidenti injuriosa. 4. Episcopus Ephesinus decreto unionis noluisse subscribere propter Purgatorium. 5. Non solum contra consensum Græcorum, sed etiam aliorum Decreto Unionis Purgatorium fuisse insertum; hæc, inquam, omnia & singula longè falsissima sunt, quæ tamen ab hæreticis passim sparguntur. Demum etiam falsum est, quod ait Gerhardus. D. Thomam hoc nomine perstringere Græcos, quod non credant Purgatorium, cum Angelicus D. loco cit. ex Theodoro expressè referat hæc verba: *hunc credimus ignem purgatorium, quo purgantur anime ut aurum in conflatorio &c.* Ex his ergo solum D. Thomas perstringit Græcos, quod ignem in Purgatorio admittere nolint.

XXVI. Ad 3. palmarem & prorsus ad ipsam falsitatem, & calumniam esse gravissimam, quod ausus fuit scribere Calvinus, loco cit. *veteres Patres in errorem fuisse abreptos, ut & ipsi Purgatorium, & prærationes pro defunctis admitterent.* An non Sac. Scri-

pturæ, Apostolicæ Traditiones, Primitivæ Ecclesiæ praxis & devotio, gravia rationis momenta Purgatorium adstruunt? Quomodo ergo veteres PP. Purgatorium inde credentes & preces pro defunctis admittentes errore abreptifuerunt? An non potius Calvinus stultitiâ abreptus est, cum veteres Patres erroris argueret? Certè insolentis insaniam est, disputare contra id, quod universa facit Ecclesia, juxta D. August. Epist. 118. cum ipsa Ecclesia sit columna & firmamentum veritatis. Quando Auctor Hypognostici, quos maxime triumphant hæretici, dicit, *fidem Catholicam duo tantum agnoscere loca, Cælum & Gehennam, tertium ignorare*, sermo est, de locis animarum æternis contra Pelagium, qui nescio quem locum Beatitudinis Naturalis parvulis sine baptismo decedentibus assignavit, simulque indicat idem Auctor, parvulos decedentes sine Baptismo supplicia in gehenna experturos; quod tamen parum probabile est, de quo videri potest Tanner Tom. 2. D. 4. Q. 10. dub. 5. Caterum neque Augustinus neque alius ex veteribus Patribus unquam dubitavit de Purgatorio ipso, sed alijs rebus Purgatorium concernentibus v. g. de genere peccatorum, quæ in Purgatorio essent luenda; an videlicet adhuc anima quibusdam immodicis affectibus rerum temporalium tangatur & moveatur, pro quibus purgandis pœnas in purgatorio luere debeat? Item de genere pœnarum, an verò igne ejusdemque rationis cum igne infernali animæ in Purgatorio puniantur? Videatur D. August. in Enchir. cap. 69. & alibi. Unde etiam apparet, crassum esse mendacium, Molinæi, Purgatorium ab anno Christi 595. initium sumpsisse. Videat mandacissimus rabula Bellarminum, Baronium, Gualterium, & alios: atque omnibus retro sæculis Purgatorium affirmatum fuisse, perspiciet.

XXVII. Ad 4. Consensum Judæorum, Mahumetanorum, & Ethnicorum circa hoc dogma per scommata Amesij, & Gerhardi, aliorumque Adversariorum non labefactari. Nam ex hoc omnium Gentium calculo & consensu inter Gentium Philosophos, Judæorum Rabinos, Turcarum Mustos, Indorum Bonzios (uti ex S. Francisci Xaverij Lib. 4. epist. Indicarum refert Gerhard. hic fol. 434.) nos Catholici contra illusores hæreticos sic rationamur. Quod omnes omnino Populi comimini consensu approbant, verumque habent, id omnes sapientes omni tempore habuerunt pro verò. Sic Parentibus obtemperandum esse, furta cavenda, Deum aliquem mundum regere &c. pro oculis ideo habentur, quia in hoc sensu Gentēs omnes fideles & infideles conveniunt. Cum igitur omnes prorsus Populi in hoc quoque conspirent, ac consentiant, diversas esse alterius vitæ pœnas pro delinquentium diversitate in hac vita: graviorēs alias, alias mitorēs: alias æternas, alias certi temporis pro Judicis aut Judicium alterius vitæ justo arbitrio, & minus magisve delinquentium qualitate, incredibile planè videretur, solos Lutheranos & Calvinistas ab omnibus dissentientes sapere, ut proinde rectissime istis Evangelicum illud dici queat: *adhuc & vos (& quidem soli) sine intellectu estis*, Matth. 15. v. 16.

XXVIII. Denique verba illa, quibus Ecclesia orat pro aliquo defuncto, *ne pœnas inferni sustineat &c.* non posse, nec debere intelligi de liberatione à solis pœnis Purgatorij, sed etiam de evita-

tionem inferni. Nam Deus prænotat ab æterno varias scientias omnia, quæ in tempore sunt futura, ac nominatim cuiusque hominis mortem, & preces pro eo aliquot etiam post diebus suas, quod probè sciens Ecclesia orat pro Fidelibus suis defunctis, ut Deus pro infinita Bonitate ac Clementia sua tales illis gratias ab æterno ordinare ac concedere dignetur, quibus in ultimo præsertim agone positi actus penitentiae & amoris elicere, Deo se unire, & sic non solum æternas ignis infernalis, sed etiam temporales purgatorij pœnas saltem citius evadere valeant. Videri potest Card. Bellarm. L. 2. de Purg. cap. 5. ubi paulo aliter respondet, sed ista nostra doctrina est planissima, optima, & communissima Theologorum, & per eam expressè explicantur prædicta verba Ecclesiæ à Card. Pallavicino L. de Actibus hum. cap. 8. n. 106 &c.

XXIX. Cùm autem Molinæus hanc solam orationem ex Missa pro defunctis producat? nunquid ibidem aliæ sunt multæ, in quibus aperte fit mentio purgationis, pœnarum, & liberationis ex loco tenebrarum, quæ non nisi Purgatorio applicari possunt? Ait, purgatorium admitti posse etiam à Patribus assertum: at non aliud, quam tribulationes temporales, & publicas penitentias olim in Ecclesia agi solitas; imò etiam ignem purgantem: at non alium, quam in extremo mundi die præcedentem universale DEI iudicium. Non inciamur nos Catholici, subinde Patres temporalem tribulationem ac publicam penitentiam vocare consueisse Purgatorium; ex hoc tamen non sequitur, eos negasse verum Purgatorium. Quod etiam idem per ignem, qui extremum DEI iudicium antecedit, solum intellexerint Purgatorium, à veritate alienissimum est. Si etiam juxta mentem Patrum, ut illos intelligit Molinæus, omnes animo Sanctos ipsam quoque B. V. Mariam illum ignem transire oporteat, certè hoc Purgatorio vero non convenit, siquidem istud multi Sancti nec transendo attingent, scilicet sufficienter in hac vita purgati & mundati; ut taceam B. V. Mariam, quæ nihil habet, puod purgetur, omnis culpæ & pœnæ immunem. Videatur Antiquus Papatu P. Laurent. Forer. lib. 7. de Purgatorio, Bellar. ibid. lib. 1. c. 6. &c.

CONTROVERS. XLI.

DE ADORATIONE.

HA hæreticorum perversa est indoles, ut Aegyptiacarum ranarum instar non solum inferiora penetralia Ecclesiæ Militantis ac Purgantis maledicentij suis attingant, sed contra Triumphantis etiam beatas atque altissimas Sedes cœxent. Hisce igitur garulis silentium indicturi ostendemus, quam iuste Deo adoratio: Sanctis verò eorumque Imaginibus ac Reliquijs veneratio deferatur: & quam iniquè à Sectarijs suis Beatis in Ecclesia Triumphante honor auferatur.

✠:o: IHS. :o:✠